

Yrittäjät ja omistajat:

Suomi tarvitsee Mittelstand-kasvuohjelman

Keskisuuren yrityskokoluokan vahvistaminen on tehokkain keino, jolla Suomi voi vauhdittaa kansantalouden ja viennin kasvua, kun talousnäkymät ovat epävarmat ja maariski uhkaa kasvaa.

Avainasemassa ovat kotimaiset omistajat, jotka ovat sitoutuneet toimimaan Suomessa läpi vaikeittenkin suhdanteiden.

EK ja Perheyritysten liitto esittävät Suomen seuraavalle hallitukselle rohkean kansallisen Mittelstand-ohjelman laatimista.

Sen käynnistäminen on saanut vahvan kannatuksen järjestöjen yrittäjävaikuttajilta.

Maailmantalouden ja geopolitiikan kriisioloissa on entistä tärkeämpää parantaa Suomen asemaa yritystoiminnan ja investointien sijaintipaikkana. Tarvitsemme uusia tehokkaampia keinoja edistää yritysten kasvua ja kansantalouden selviämistä.

Vaikuttavuuden kannalta ovat erityisen olennaisia ns. Mittelstand-yritykset, jotka ovat kasvaneet keskisuureen kokoluokkaan eli työllistävät 50–499 työntekijää. Näillä yrityksillä on huomattava vipuvaikutus talouteen: niiden osuus Suomen yrityskannasta on vain 1 prosentti, mutta osuus yksityisen sektorin työpaikoista on reilusti yli neljännes. Osuus kaikkien yritysten liikevaihdosta on lähes kolmannes.

Mittelstand-termi viittaa Saksaan, jonka talous ja vienti nojautuvat nimenomaan laajaan keskisuurten, usein perheomisteisten kasvu-yritysten sektoriin. Sama ilmiö on siivittänyt Ruotsia menestykseen.

” Suomeen tarvitaan lisää keski-suuria kasvuyrityksiä, jotta saamme voimaa BKT-kehitykseen, työllisyyteen, vientiin ja investointeihin. Avainasemassa ovat kotimaiset omistajat, jotka ovat sitoutuneet toimimaan Suomessa läpi vaikeittenkin suhdanteiden. Myös pienempien yritysten menestyksen kannalta on olennaista saada pk-sektorille lisää veturiyrityksiä, joiden ympärille voidaan luoda verkostotaloutta ja vientikumppanuuksia.”

Tuomas Pere

EK:n Yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtaja
PINTOS OY

Mittelstand-määritelmä

Termi Mittelstand [keskisuuri kokoluokka] viittaa Saksaan, jossa nimenomaan keskisuuret yritykset nostivat 'Euroopan sairaan miehen' 2000-luvulla maanosan talousihmeeksi ja vientimenestykseksi.

Määritelmät vaihtelevat. Tässä yhteydessä Mittelstandilla tarkoitetaan yrityksiä, jotka työllistävät 50–499 henkeä. Erityinen arvonsa on suomalaisessa omistuksessa olevilla ja perheyristäustaisilla pitkän linjan yrityksillä. Yleistä on portfolioyrittäjäyys eli Mittelstand-omistaja kehittää rinnakkain useampaa, elinkaaren eri vaiheessa olevaa yritystä.

Suomalaiset Mittelstand-yritykset ovat vahvoja kotimaassa, mutta monilla on luja jalansija myös vientimarkkinoilla. Teollisia Mittelstandeja leimaa vahva erikoistuminen ja ne kuuluvat usein omalla niche-alallaan kansainvälisiin markkinajohtajiin.

Nykytilanne Suomessa

50–499 henkeä työllistäviä Mittelstand-yrityksiä on Suomessa vain noin 3500 kappaletta, mikä vastaa 1 prosenttia yrityskannasta. Niiden liikevaihto, työllistävyys ja innovaatiotoiminta ovat kuitenkin aivan eri tasolla:¹

- Ne työllistävät noin 420 000 henkeä. Osuus yksityisen sektorin työpaikoista on 28 prosenttia.
- Osuus kaikkien yritysten liikevaihdosta on 30 prosenttia.
- Osuus Suomen t&k-henkilöstöstä on noin kolmannes. Tämä on selvästi enemmän kuin esimerkiksi Saksassa (16 %), Ruotsisissa (21 %) ja Tanskassa (25 %).
- Suomen nykyisistä Mittelstand-yrityksistä vain noin 40 prosenttia on kasvullisen yrittäjän omistuksessa. Tämä on selvästi vähemmän kuin esimerkiksi Saksassa.

Mittelstandien merkitys kansantaloudelle on siis jo nyt merkittävä. Potentiaalia on kuitenkin vielä paljon enemmän – keskisuurista kasvuyrityksistä on rakennettavissa nykyistäkin merkittävämpi dynamo Suomen talouteen.

¹ Luvut ovat vuodelta 2020 ja lähteenä Tilastokeskus ja Eurostat. Viimeinen prosenttiluku on EK:n yrityskselystä vuodelta 2021.

Yrittäjävaikuttajilta vahva tuki Mittelstand-kasvuohjelmalle

EK:n Yrittäjävaltuuskunnan jäseniltä ja Perheyrittysten liiton Perheyrittysvaltuuskunnan jäseniltä (yhteensä 200 hlöä) kysyttiin maaliskuussa 2022 näkemyksiä kansallisen Mittelstand-ohjelman tarpeellisuudesta. Lähes 85 prosenttia vastaajista kannatti sellaisen käynnistämistä Suomeen.

Ohjelmassa tulisi tunnistaa kasvun pullonkaulat, löytää niihin ratkaisut sekä rakentaa yli hallituskausien ulottuvaa ennakoitavaa ja kannustavaa toimintaympäristöä. Kyselyssä nousivat esille erityisesti seuraavat osa-alueet:

- Keskisuurten yritysten osaajapulaa tulisi ratkaista purkamalla rohkeasti ja nopeasti kannustinloukkuja, jotta työn vastaanottaminen olisi kaikissa tilanteissa taloudellisesti kannattavin vaihtoehto.
- Omistajan kokonaisverotuksessa (yritys- ja osinkoverotus) olennaisinta olisi mallillisuus ja ennakoitavuus. Etenkin talouden uusissa kriisioloissa on tärkeää, että yritysten omistajat voivat suunnitella toimintaansa pitkäjänteisesti myös verotuksen näkökulmasta.
- Yrittäjyysilmapiirin ja -asenteiden kohentaminen vaatii edelleen tekoja. Varsinkin omistajuuden ja työnantajuuden merkitystä ei vielä osata riittävästi arvostaa.

” Suomen investointinäkymiin liittyy nyt aivan uudenlaisia epävarmuuksia. Kriisin keskellä on tärkeämpää kuin koskaan panostaa kotimaisiin perheomisteisiin kasvuyrityksiin, jotka investoivat ja työllistävät pitkäjänteisesti sukupolvesta toiseen.”

Teresa Kemppi-Vasama

Perheyrittysten liiton

Perheyrittysvaltuuskunnan puheenjohtaja

KEMPPI GROUP OY

Mittelstand-yritysten osuus Suomen yritys-kannasta on vain 1 prosentti, mutta osuus yksityisen sektorin työpaikoista on reilusti yli neljännes. Osuus kaikkien yritysten liikevaihdosta on lähes kolmannes.

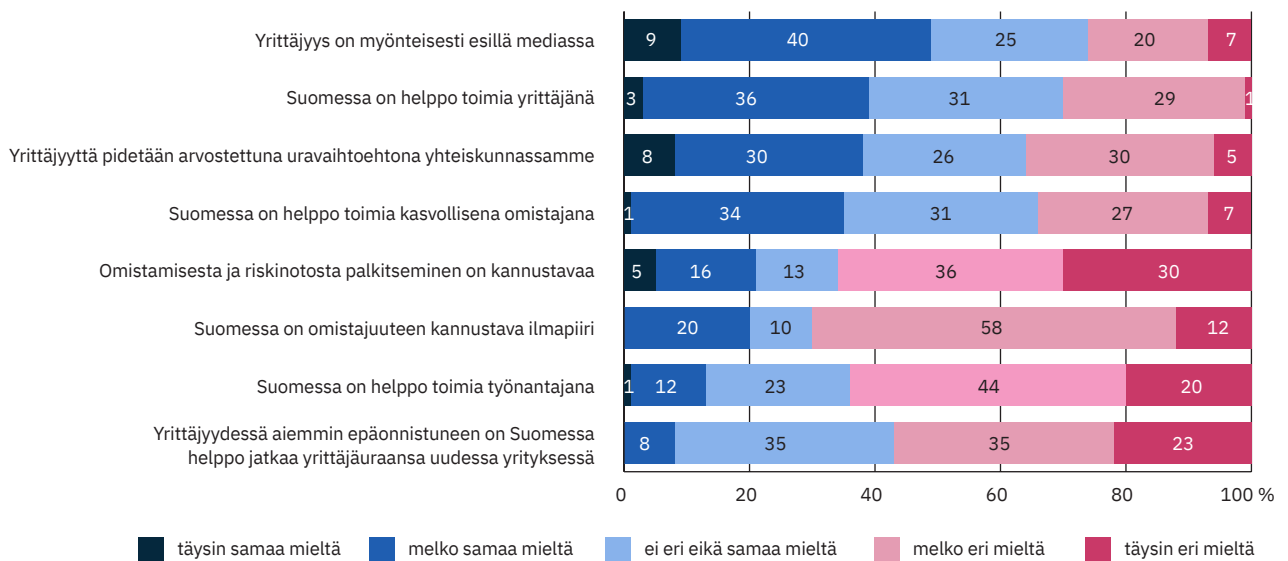
Yrittäjä-omistajien näkemyksiä kasvusta

Kysely EK:n Yrittäjävaltuuskunnan jäsenille ja Perheyrittysten liiton Perheyrittysvaltuuskunnan jäsenille maaliskuussa 2022

Tärkeimmät kasvua vauhdittavat toimet

Väittämiä omistajuudesta – samaa vai eri mieltä?

LISÄTIEDOT:

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

pk-johtaja Petri Vuorio
puh. 050 323 2979
petri.vuorio@ek.fi

Perheyrittysten liitto

toimitusjohtaja Minna Vanhala-Harmanen
puh. 0400 511 786
minna.vanhala-harmanen@perheyrittys.fi